Bazısı Kevser Şarabına, Bazısı Dünya Hâzinelerine Meftun Nesiller
Gönderen Kadir Hatipoglu - Mayıs 25 2020 16:17:45

ثُمَّ
اَنْشَأْنَا
مِنْ
بَعْدِهِمْ
قُرُونًا
اَخَرِينَ
           "Sonra bunların arkalarından başka nesiller yarattık." (Mü'minûn, 23/42)
           Her canlının, hatta her varlığın bir ömrü var şu fani dünyada. Yeryüzündeki herkesin öleceğini buyuruyor, yüce Allah. Bazıları servetleri kendilerini
ölümsüz kılacak sansa da
يَحْسَبُ
اَنَّ
مَالَهُ
اَخْلَدَهُ
           "Malının kendisini dünyada ebedi yaşatacağını sanır." (Hümeze, 104/3), ölümsüz olabilmek mümkün değil, bu dünyada.
           İnsanların bir ömrü olduğu gibi, milletlere de bir ömür biçilmiştir. Âd, Semûd, alt üst edilen şehirler: Sodom ve Gomore! İrem Bağları! Çöl patikalarındaki Ahkâf şehirleri! Şatafatlı saraylarında Firavun Ailesi! Hepsi de kalıntılarıyla hâlâ fısıldıyor kulaklara, mazide yaşanmış isyanları, itaatleri... Kur’an bu kalıntılara, ibret almak için bakmamızı söylüyor.
وَاِنَّهَا
لَبِسَبِيلٍ
مُقِيمٍ
اِنَّ فِى
ذَلِكَ
لاَيَةً
لِلْمُؤْمِن&#16
16;ينَ
           "Ve şüphe yok, o şehirler, hâlâ herkesin yol uğrağı olan bir yerdedir. Şüphesiz ki, bütün bunlarda inanan kimseler için ibretler vardır." (Hicr, 15/76-77)

اَفَلَمْ
يَسِيرُوا
فِى
اْلاَرْضِ
فَيَنْظُرُو&#15
75; كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ
الَّذِينَ
مِنْ
قَبْلِهِمْ
دَمَّرَ
اللهُ
عَلَيْهِمْ
وَلِلْكَافِ&#15
85;ِينَ
اَمْثَالُهَ&#15
75;   "Onlar hiç yeryüzünde dolaşıp, kendilerinden önce yaşamış olanların sonlarının ne olduğunu görmediler mi? Allah onları kökten yok etti. Tüm Allah’tan gelen gerçekleri örtbas edenlere de, bunlara benzer azaplar vardır." (Muhammed, 47/10)   Ne olmuştu bu memleketlere? Kur’an cevap veriyor bize:
وَاِذَا
اَرَدْنَا
اَنْ
نُهْلِكَ
قَرْيَةً
اَمَرْنَا
مُتْرَفِيهَ&#15
75; فَفَسَقُوا
فِيهَا
فَحَقَّ
عَلَيْهَا
الْقَوْلُ
فَدَمَّرْنَ&#15
75;هَا
تَدْمِيرًا
            ‘Bir toplumu yok etmek istediğimizde zenginlik ve refahtan şımarmış olanları iktidara getiririz, onlar orada her türlü kötülüğü işlerler Böylece o memleket bir daha iflah olmaz. Artık oranın altını üstüne getirmişizdir’ (İsrâ, 17/16).   Helâk edilen bütün kavimlerde bu ilahî kanun işledi. Söz sahibi olanlar, çıkar sahipleri, peşlerine takılan kitleleri aldatıp kandırdılar, tarih boyunca. Kur’an’a göre, Firavun, Kârûn ve Hâmân örneğinde olduğu gibi siyasî ve ekonomik şımarıklılık, toplumun helakini belirleyen ana faktörler oldu.   Tarihin hangi dönemine bakarsak bakalım bu böyle! Bütün bu faktörlere rağmen,

tarihte, kimileri, inançsızlığın içinden öyle bir sıyrıldı ki, Allah’ın rahmeti onları çepeçevre kuşattı. Fakat kimileri de yanındaki peygambere rağmen hakikati göremedi. Hatırlayalım, gemisine, kurttan kuşa her çeşit hayvanı doldurarak tufanın sularında açılan Nuh’u. Fakat kurtaramadı kendi evladını
كَذَّبَتْ
قَبْلَهُمْ
قَوْمُ نُوحٍ
فَكَذَّبُوا
عَبْدَنَا
وَقَالُوا
مَجْنُونٌ
وَازْدُجِرَ
           "Bunlardan önce Nuh milleti de, O’nu yalanlamıştı. Onlar kulumuz Nuh’u, yıllarca yalancı saymakta ısrar ettiler, O’na deli dediler ve tebliğden vazgeçmeye zorlandı." (Kamer, 54/9).   Hatırlayalım, bir avuç müminle sabaha karşı zalim kavminden kaçan Lût’u. O da kurtaramadı, aynı yastığa baş koyduğu hanımını
اِلاَّ اَلَ
لُوطٍ اِنَّا
لَمُنَجُّوه&#16
15;مْ
اَجْمَعِينَ&nbs
p;   اِلاَّ
امْرَاَتَهُ
قَدَّرْناَ
اِنَّهَا
لَمِنَ
الْغَابِرِي&#16
06;َ   "Ancak Lût’un ailesi, onlar hariçtir. Onların hepsini kurtaracağız. Yalnız karısını kurtarmayacağız. O’nun helak olacak olanlarla birlikte şehirde kalmasını ön-gördük." (Hicr, 15/59-60). Kur’an’ın tabiriyle Nuh’un oğlu da, Lût’un karısı da اِلاَّ
امْرَاَتَهُ
كَانَتْ مِنَ
الْغَابِرِي&#16
06;َ ‘geriye kalanlardan oldu’. (Arâf, 7/83) Yani geçmişin kültürüne, uygulamalarına ve dinine bağnazca takılıp kaldılar, onlar. Kısaca bu dünyadan öyle kavimler geçti ki! Şimdi onlar, ‘dün hiç yaşamamış gibiler’
اَلَّذِينَ
كَذَّبُوا
شُعَيْبًا
كَاَنْ لَمْ
يَغْنَوْا
فِيهَا
اَلَّذِينَ

كَذَّبُوا
شُعَيْبًا
كَانُوا هُمُ
الْخَاسِرِي&#16
06;َ   "Onlar
ki, Şuayb’ı yalanlayan kimselerdi; sanki orada hiç şen şakrak yaşamamış gibi
oldular. Onlar ki, Şuayb’ı yalancı çıkarmak isteyen kimselerdi, sonunda kendileri
kaybedenlerden oldular." (Arâf, 7/92).
            Allah Kuranda
insanları milletler ve kabileler hâlinde yaratmış olmasının sırrını, toplum hâlindeki
insanların birbirini daha rahat tanımasına bağlıyor. Toplum bir sosyalleşme zemini, insanın
dünyayı tanıyacağı bir alan
يَآاَيُّهَا
النَّاسُ
اِنَّا
خَلَقْنَاكُ&#16
05;ْ مِنْ ذَكَرٍ
وَاُنْثَى
وَجَعَلْنَا&#16
03;ُمْ شُعُوبًا
وَقَبَآئِلَ
لِتَعاَرَفُ&#16
08;آ اِنَّ
اَكْرَمَكُم&#16
18; عِنْدَ اللهِ
اَتْقَيكُمْ
اِنَّ اللهَ
عَلِيمٌ
خَبِيرٌ
            "Ey insanlar! Bakın
biz sizi, bir erkekten ve bir kadından yarattık. Sizi birbirinizi tanıyasınız diye, milletlere ve
kabilelere ayırdık. Şüphesiz Allah katında şerefli ve itibarlı olanınız, yaşantısını, yolunu,
yordamını Allah’ın kitabıyla bulmaya çalışanlarınızdır. Çünkü
Allah, herşeyi bilendir, herşeyden haberdar olandır." (Hucurât, 49/13)...
            İbadetlerimiz toplum
içinde daha bir anlam kazanıyor. Allah, bir toplum kendisini değiştirmedikçe o
topluma olan muamelesini de değiştirmiyor لَهُ
مُعَقِّبَات&#16
12; مِنْ بَيْنِ
يَدَيْهِ
وَمِنْ
خَلْفِهِ
 يَحْفَظُون&#161
4;هُ مِنْ
اَمْرِ اللهِ
اِنَّ اللهَ
لاَ
يُغَيِّرُ

مَا بِقَوْمٍ
حَتَّى
يُغَيِّرُوا
مَا
بِاَنْفُسِه&#16
16;مْ وَاِذَا
اَرَادَ
اللهُ
بِقَوْمٍ
سُوءاً فَلاَ
مَرَدَّ لَهُ
وَمَا لَهُمْ
مِنْ دُونِهِ
مِنْ وَالٍ
            "Her insanın
önünde ve arkasında, kendisini Allah’ın emrine bağlı olarak koruyup
denetleyen melekler vardır. Gerçek şu ki, insanlar kendi iç dünyalarını
değiştirmedikçe, Allah onların genel durumunu değiştirmez. Allah bir topluma kendi
kötülüklerinin bir sonucu olarak, bir felaket tattıracağı zaman, onu geri
çevirecek yoktur. Zaten o insanların, Allah’tan başka koruyup kollayanları da
yoktur." (Ra’d, 13/11).
            Değişmek
için ne yapmalı, peki? Ne yapmalı iyiye, güzele doğru ilerlemek için? Toplumu
ayakta tutan temel yapıtaşı ailedir, Efendimize göre. Allah’ın Resulü, her
türlü değersiz hazinenin karşısına, değerli bir hazineyi, bir anne ve eş olarak kadını
yerleştirmiş عَنْ ابْنِ
عَبَّاسٍ
قَالَ لَمَّا
نَزَلَتْ
هَذِهِ
الْآيَةُ
وَالَّذِينَ
يَكْنِزُونَ
الذَّهَبَ
وَالْفِضَّة&#16
14; قَالَ كَبُرَ
ذَلِكَ عَلَى
الْمُسْلِمِ&#16
10;نَ فَقَالَ
عُمَرُ
رَضِيَ
اللَّهُ
عَنْهُ أَنَا
أُفَرِّجُ
عَنْكُمْ
فَانْطَلَقَ
فَقَالَ
            "îbn

Abbas'tan; demiştir ki:
           "Altın ve gümüşü biriktirenler..."(et-Tevbe 9/33) âyeti inince durum müslümânların ağırına gitti. Bunun üzerine Ömer:
            Ben sizi rahatlatırım, diyerek Resûlullah (s.a.)'a gitti ve: يَا
نَبِيَّ
اللَّهِ
إِنَّهُ
كَبُرَ عَلَى
أَصْحَابِكَ
هَذِهِ
الْآيَةُ
فَقَالَ
رَسُولُ
اللَّهِ
صَلَّى
اللَّهُ
عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ
           Ey Allah'ın Peygamberi! Bu âyet ashabının ağırına gitti, dedi. Bunun üzerine Resûlullah (s.a.): إِنَّ
اللَّهَ لَمْ
يَفْرِضْ
الزَّكَاةَ
إِلَّا
لِيُطَيِّبَ
مَا بَقِيَ
مِنْ
أَمْوَالِكُ&#16
05;ْ وَإِنَّمَا
فَرَضَ
الْمَوَارِي&#15
79;َ لِتَكُونَ
لِمَنْ
بَعْدَكُمْ
فَكَبَّرَ
عُمَرُ ثُمَّ
قَالَ لَهُ
            "Allah zekâtı ancak mallarınızdan kalanı temizlemek için farz kıldı, Mirasları da sizden sonrakilere kalması için farz kıldı" buyurdu. Ömer, tekbîr getirdi sonra Resûlullah (s.a.) ona: أَلَا
أُخْبِرُكَ
بِخَيْرِ مَا
يَكْنِزُ
الْمَرْءُ

الْمَرْأَةُ
الصَّالِحَة&#16
15; إِذَا نَظَرَ
إِلَيْهَا
سَرَّتْهُ
وَإِذَا
أَمَرَهَا
أَطَاعَتْهُ
وَإِذَا
غَابَ
عَنْهَا
حَفِظَتْهُ
            "Kişinin biriktirdiği en hayırlı şeyi haber vereyim mi? Saliha olan kadın ki, kocası ona baktığı zaman kocasını sevindirir, kocası emrettiği zaman itaat eder, kocası yanında olmadığı zaman onun haklarım korur" buyurdu."(Ebû Dâvûd, “Zekât”, 1664).
             Değişim ancak kadınla, anneyle ve aileyle sağlanabiliyor, toplumda. Aile bütünlüğünü, kendisine sağlam bir temel yapan bir toplumun, muhteşem bir uygarlık olarak insanlığa damgasını vurmaması için bir sebep yok. Bir toplumun ayağa kalkabilmesi için formül Hadid suresinde verilmiş: Allah bir uygarlık için gerekli üç şeyin: Kur’an’ın kendi tabirleriyle ‘mizan’, ‘kitap’ ve ‘hadid’ olduğunu söylüyor, bize لَقَدْ
اَرْسَلْنَا
رُسُلَنَا
بِالْبَيِّن&#16
14;اتِ
وَاَنْزَلْن&#16
14;ا مَعَهُمُ
الْكِتَابَ
وَالْمِيزَا&#16
06;َ لِيَقُومَ
النَّاسُ
بِالْقِسْطِ
وَاَنْزَلْن&#16
14;ا الْحَدِيدَ
فِيهِ بَأْسٌ
شَدِيدٌ
وَمَنَافِعُ
لِلنَّاسِ
وَلِيَعْلَم&#16
14; اللهُ مَنْ
يَنْصُرُهُ
وَرُسُلَهُ
بِالْغَيْبِ
اِنَّ اللهَ
قَوِىٌّ

عَزِيزٌ
            "Andolsun ki biz elçilerimizi, açık açık delillerle gönderdik ve insanların adaleti ayakta tutmaları için, beraberlerinde kitabı ve adalet ölçülerini indirdik. Bir de size içinde müthiş bir güç ve insanlar için birçok faydalar bulunan, demiri kullanma yeteneği bağışladık ki, mü’minler o demirden yaptıkları aletlerle, düşmanlarına karşı savaşsınlar. Bu, Allah’ı görmeden O’nun dinine ve peygamberlerine yardım edenleri ortaya çıkarması içindir. Şüphesiz Allah, üstün ve güçlüdür, çok kuvvetlidir." (Hadid, 57/25).   Mizan, terazi demek, insanlık tarihinde ‘adaleti’ ifade ediyor. Adalet toplum için ilk şart. Sonra ‘kitap’ geliyor. Bununla, ilahî vahiyle uyumlu kültür, bilgi ve teknik kastediliyor olmalı. Üçüncü kelime ‘hadid’, ‘demir’ demek. Kur’an yorumcuları bu kelime hakkında çok şey söylemişler. Kılıç diyen var buna. Çünkü klasik dönem Kur’an yorumcularının yaşadığı ortaçağda, bir toplumu ayakta tutan şey savaş ekonomisi ve fetihlerdi. Demir, kılıç demekti ve kılıçla dolaylı olarak ganimet, yani para kastediliyordu, onlara göre. Kimi Kur’an yorumcuları ise lafı fazla dolaştırmadan, ilgili ayetteki demir kelimesinin, doğrudan para demek olduğunu söylemekte (Hadîd, 57/25).
            Müslüman bir toplumun hayatında paranın ne ifade etmesi gerektiğini bize anlatan müthiş bir tarihî vesika var elimizde. Huneyn Savaşından sonra ganimet dağıtımında, Me- dineli bazı gençler, ‘Hevazinlilerin kanları bizim kılıçlarımızdan damlarken, Peygamber Mekkelilere bolca ganimet veriyor’ diye itiraz etmişlerdi. Oysa Peygamber, haksızlık yapar mıydı hiç? İslam’a kalplerini ısındırmak için ilahî buyruk gereği, yeni Müslüman olanlara ganimetten biraz daha fazla verilmişti o kadar اِنَّمَا
الصَّدَقَاتُ
لِلْفُقَرَاءِ
وَالْمَسَاكِينِ
وَالْعَامِلِينَ
عَلَيْهَا
وَالْمُؤَلَّفَةِ
قُلُوبُهُمْ
وَفِى
الرِّقَابِ
وَالْغَارِمِينَ وَفِى
سَبِيلِ
اللهِ
وَابْنِ
السَّبِيلِ

فَرِيضَةً
مِنَ اللهِ
وَاللهُ
عَلِيمٌ
حَكِيمٌ
            "Zekatlar, Allah’tan bir farz olarak ancak fakirlere, düşkünlere, zekat toplamakla görevli memurlara, kalpleri İslâm’a ısındırılmak istenen kimselere boyunduruklarından kurtarılacak tüm insanlara, borçlarını ödeyemeyecek durumda olup, borca batmış kimselere, Allah uğruna girişilebilecek her türlü çabayı sarfedenlere ve yolda kalmış kimseler içindir. Allah herşeyi en iyi bilen ve herşeyi yerli yerince yapandır." (Tevbe, 9/60). Efendimiz, Medineli Müslümanlara, ‘Mekkeliler, buradan, yanlarında servetle gidiyor olabilir, ama siz evlerinize daha kıymetli bir şey götürüyorsunuz: Allah’ın Resûlünü!’ demişti.   Allah’ın Resûlü sözlerini, “(Ey insanlar!) Çok yakında sizler, idarecilerin aslan payını pervasızca kendilerine ayırdıklarına şahit olacaksınız (...) Fakat ben, âhirette havuzun başında olacağım” diye bitirmişti. Allah’ın Resûlü tek ganimetin küpler dolusu altın ve gümüş olmadığını, ahiretteki Kevser havuzu gerçeğiyle anlatmıştı, ashabına. O, bir taraftan ganimet dağıtan bir lider olarak dünyevî otoritesine, diğer taraftan Kevser şarabını dağıtan bir elçi olarak uhrevî otoritesine dikkat çekiyordu. Kur’an, “En güzel örnek O’dur” demiyor muydu? Zaten لَقَدْ
كَانَ لَكُمْ
فِى رَسُولِ
اللهِ
اُسْوَةٌ
حَسَنَةٌ
لِمَنْ كَانَ
يَرْجُو
اللهَ
وَالْيَوْمَ
اْلآخِرَ
وَذَكَرَ
اللهَ
كَثِيرًا
            "Gerçek şu ki, Allah’ı ve ahiret gününü umanlar ve Allah’ı çokça ananlar için, Allah’ın peygamberinde, güzel örnekler vardır." (Ahzâb, 33/21).
            Doç. Dr. Soner GÜNDÜZÖZ

islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler